

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 5453/2019
22.01.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љубинка Антић, адвокат из ..., против тужене ББ из села ..., чији је пуномоћник Марјан Божиловић, адвокат из ..., ради издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 255/2019 од 10.09.2019. године, на седници одржаној 22.01.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 255/2019 од 10.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П2 142/18 од 01.03.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име законског издржавања плаћа месечно износ у висини од 15% од пензије коју остварује код Фонда за пензијско и инвалидско осигурање у ..., до 5. у месецу за претходни месец, почев од дана 01.03.2019. године као дана пресуђења па док за то постоје законски разлози, уплатом код поште на име АА из ..., док је одбијен тужбени захтев тужиоца за већи проценат на име издржавања од досуђеног па до затраженог од 40% од пензије коју остварује тужена, почев од 26.06.2015. године као дана подношења тужбе па до 28.02.2019. године, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 255/2019 од 10.09.2019. године, укинута је првостепена пресуда и одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име законског издржавања плаћа месечно износ у висини од 40% од пензије коју остварује код Фонда за пензијско и инвалидско осигурање у ..., до 5. у месецу за претходни месец, почев од 26.06.2015. године, као дана подношења тужбе па док за то постоје законски разлози и то уплатом тужиоцу преко Поште. Обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка плати износ од 198.084,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује. Неосновани су наводи ревизије да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, јер је другостепени суд имао у виду све околности конкретног случаја и чињенично стање које је утврђено у поступку пред првостепеним судом.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, парничне странке су биле у браку почев од 19.12.1974. године до 08.09.2017. године када је брак разведен правноснажном пресудом. Из брака имају двојицу пунолетних синова који имају своје породице. Фактичка заједница живота престала је 2014. године, када је тужилац отишао из породичне куће у селу ... и наставио да живи у ..., у стану који су странке стекле откупом за време трајања брачне заједнице, док је тужена остала у породичној кући у селу. Тужилац има ... година, завршио је основну школу, лице је без занимања и водио се у Националној служби као незапослено лице до навршених 65 година живота када је брисан из евиденције. Из решења Националне службе за запошљавање у ... од 13.04.2017. године произилази да тужилац има статус особе са инвалидитетом које се запошљава под општим условима. Према процени надлежне комисије способан је за лакше физичке послове. Тужилац је пре закључења брака с туженом радио у грађевинској фирми у ... као грађевински радник и има осам година радног стажа. Након престанка заједнице живота са туженом, тужилац се издржава од помоћи пријатеља који му доносе храну и дају новац јер није способан за рад будући да се брзо замара и да је претрпео нервни слом због чега прима терапију, повремено обавља лакше послове за дневницу од 500,00 до 600,00 динара два пута недељно. Право на старосну пензију није успео да оствари јер нема довољно радног стажа, а социјалну помоћ није могао да добије јер поседује имовину. Тужена је старости ... година, пензионер је од 1993. године са месечном пензијом од око 29.000,00 динара, живи у кући у селу ... која је саграђена у току брака, а стан у ... од 53 м2 откупљен је у браку. У вези имовине, странке воде спорове пред судом. Тужена је у позним годинама, има здравствене проблеме са циркулацијом у ногама, повишеним крвним притиском и за лекове издваја око 8.000,00 динара. Старији син јој помаже новчано и у раду. Током брачне заједнице сама је подизала децу од своје плате и одржавала домаћинство, без учешћа и помоћи тужиоца, који је стално био у алкохолисаном стању и који је према свим члановима породице вршио психичко насиље, а према њој и физичко. Те наводе потврдио је и син странака ВВ. Правноснажном пресудом Основног суда у Врању тужилац је осуђен на условну осуду јер је извршио кривично дело насиље у породици.

Тужилац је својевољно напуштањем сталног радног односа иако није био радно неспособан и својим пасивним односом према тражењу сталног запослења, током вишедеценијског трајања брачне заједнице, трошећи новац зарађен од повремених послова само за сопствене потребе, без активног учешћа у подмирењу трошкова издржавања породице, довео себе у ситуацију да у годинама када је могао да оствари пензију и обезбеди сопствена новчана средства за издржавање, буде упућен да тражи издржавање од тужене коју је све време током брака занемаривао, омаловажавао и малтретирао.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, другостепени суд је након укидања првостепене пресуде одбио тужбени захтев. Закључио је да је тужбени захтев за издржавање неоснован јер тужилац није неспособан за рад, а у сваком случају обавезивање тужене на плаћање издржавања би за њу представљало очигледну неправду, што искључује тужиочево право на издржавање сходно члану 151. Породичног закона.

Одредбом члана 151. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“, број 18/05), прописано је да супружник који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или је незапослен, има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима. Ставом 3. тог члана прописано је да нема право на издржавање супружник ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за другог супружника.

По оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд закључио да у конкретном случају нису испуњени кумулативно постављени услови из члана 151. став 1. Породичног закона за утврђивање обавезе тужене да доприноси издржавању тужиоца. За своју одлуку је, супротно ревизијским наводима, дао довољне и јасне разлоге које овај суд прихвата као правилне.

У погледу навода о испуњености услова предвиђених у члану 151. Породичног закона ревизија није основана. Поред услова недовољности средстава за издржавање, захтева се да је супружник неспособан за рад или да је незапослен. Тужилац током поступка није доказао да је услед болести, инвалидности или старости неспособан да својим радом оствари средства за издржавање и да је као радно способна особа у могућности да обавља привремене и повремене лакше послове, ради стицања средстава за задовољење сопствених животних потреба, те у конкретном случају нису испуњени кумулативно постављени услови из члана 151. став 1. Породичног закона за утврђење обавезе тужене да доприноси издржавању тужиоца. Такође, обавезивање тужене да доприноси издржавању тужиоца би представљало неправду за тужену коју је тужилац све време током трајања брака омаловажавао, малтретирао и занемаривао, посебно с обзиром на године у којима се она налази, здравствене проблеме и ниска примања од којих намирује све своје животне потребе, што искључује право на издржавање тужиоца, сходно члану 151. став 3. Породичног закона. При томе, пасиван однос тужиоца у погледу стицања средстава за сопствено издржавање, радним неангажовањем, искључује његово право на издржавање од стране тужене која од тренутних примања задовољава своје потребе и намирује трошкове одржавања домаћинства и пољопривредне механизације (укључујући комуналне услуге и порезе на све непокретности), из којих разлога би и по мишљењу овог суда

обавезивање тужене да издржава тужиоца представљало за њу очигледну неправду.

Како се наводима ревизије тужиоца не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, то је Врховни касациони суд применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић